

Brüssel, 4. oktoober 2024
(OR. en)

13994/24

ENER 474
COMPET 981
CLIMA 332

MÄRKUS

Saatja:	Eesistujariik
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Teema:	Elektri hulgimüügihindade erinevused – Arvamuste vahetus

Käesoleva dokumendi lisas edastatakse delegatsioonidele eesistujariigi taustteave elektri hulgimüügihindade erinevuste kohta, pidades silmas transpordi, telekommunikatsiooni ja energeetika nõukogu (energeetika) 15. oktoobri 2024. aasta istungit.

Elektri hulгимүүгihindade erinevused**Kontekst ja ülevaade**

Viimastel kuudel on Kesk-, Ida- ja Kagu-Euroopa seisnud silmitsi kõrgete elektrihindadega, kusjuures eriti järsult on hinnad tõusnud tiptundidel, eelkõige õhtul. Elektri hinnad on 2024. aasta juulis ja augustis mõnel juhul olnud rohkem kui 400 eurot/MWh, mis on Kagu-Euroopa piirkonda ebaproportsionaalselt mõjutanud, avaldades märkimisväärset survet selle piirkonna riikide majandusele ja konkurentsivõimele.

See on eriti mõjutanud selle piirkonna liikmesriike, mis on toonud kaasa konkurentsivõime probleeme, ning seetõttu kutsuvad nad üles võtma kooskõlastatud ELi meetmeid hindade stabiliseerimiseks ja energiajulgeoleku parandamiseks piirkonnas.

Komisjon uurib tihedas koostöös asjaomaste liikmesriikidega võimalikke tegureid, mis võisid viia sellise olukorrani, sealhulgas suurt elektrinõudlust kuumalaine ajal või põhivõrgu ja mitme elektrijaama hooldustöid. Samuti takistab ebapiisav piiriülene taristu elektrienergia tõhusat jaotamist teatavate piirkondade vahel, eriti tippnõudluse ajal, mis põhjustab hinnatõusu ja turu ebatõhusust. Lisaks ei ole Kagu-Euroopa piirkond täielikult integreeritud ELi suurema elektrituruga, mis võib samuti põhjustada märkimisväärsed hinnaerinevusi ja takistada üleliigse energia sujuvat ülekandmist teistest piirkondadest.

Samal ajal on piirkonnas probleeme muutliku taastuvenergia haldamisega, kuna salvestus- või muud paindlikkuslahendused ei ole piisavalt kättesaadavad. Näiteks põuast tingitud hüdroelektrienergia vähenemine on suurendanud mõne liikmesriigi sõltuvust söe- ja gaasielektrijaamadest, mis omakorda suurendab kulusid.

Need järsud hinnatõusud elektri hulгимүүгiturul, eelkõige Kesk- ja Kagu-Euroopas, rõhutavad vajadust kaaluda sihipäraseid meetmeid, mis aitaksid tõhusalt tugevdada elektriturgu, energiajulgeolekut ja stabiilsust piirkonnas ja liidus üldisemalt.

Vajalikud meetmed

Selleks, et tegeleda nende probleemidega, tagada turu nõuetekohane toimimine kogu ELis, hallata paremini taastuvenergia varieeruvust ja viia pakkumine tõhusamalt vastavusse nõudlusega, on lisaks taristusse tehtavatele täiendavatele investeeringutele vaja märkimisväärsed investeeringuid võrkudevahelistesse ühendustesse ja paindlikkusse (tarbimiskaja, salvestusvõimsus jne), võimaldades samas ka sihipäraseid kohandusi ja solidaarsusmehhanisme liikmesriikide toetamiseks. Samal ajal on võib olla vaja võtta lühiajalisi meetmeid, et vältida kõrgete hindadega perioode talvel. Oluline on tagada, et riigisisestes otsustes võetakse arvesse ka laiemaid piirkondlikke mõjusid. Põhivõrguettevõtjate vaheline parem koordineerimine ja taristu planeerimise koordineerimine on määrava tähtsusega, et kasutada täielikult ära piirkonna potentsiaal ja stabiliseerida hindu.

Suunavad aruteluküsimused

1. Milliseid lisameetmeid võiks võtta füüsilise piiriülese võimsuse suurendamiseks, et parandada Euroopa Liidu eri piirkondade vahelist kaubandust?
2. Kas on vaja tõhustada koordineerimist tagamaks, et riigi tasandi otsustes võetakse arvesse nende laiemat piirkondlikku mõju?
3. Milliseid lühi- ja pikaajalisi samme on vaja piirkonnas ja energia siseturul üldisemalt, et hõlbustada paindlikkuse kasutuselevõttu, parandada piiriüleste voogude tõhusust ning suurendada elektriandmete läbipaistvust ja kättesaadavust?